

Kurzusleírás (tematika)

Kursus neve: Divattervezés kutatás és műterem II. (MA 1) 2022-2023 tavasz szemeszter				
A kursus oktatója/i, elérhetősége(i): Tomcsányi Dóra tomcsanyi@mome.hu +36 307030542				
Kód:	Kapcsolódó tanterv (szak/szint):	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 15	Tanóraszám: Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előadás/gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: Divattervezés kutatás és műterem I.	
A kursus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): BA diploma, MA 1szemeszter				

A kurzus célja és alapelvei:

A Future Nature program célja, hogy meghatározza a textil és környezete viszonyát anyagokon és technológiákon keresztül. A hagyományos textilekhez képest az innovatív, smart textilek másképp is funkcionálnak és beépített integrált komponenseknek köszönhetően megtartják a textil karakterisztikáját. Képes adatokat rögzíteni, analizálni, tárolni, továbbítani és megjeleníteni. Képesek megjeleníteni környezetüket, reagálni rájuk és megváltoztatni bizonyos tulajdonságaikat. Minta, szerkezet, plaszticitás hármasságában az átjárhatóségot a léptékváltást biztosítja és teszi lehetővé a többi térbeli műfajban való megjelenését. A Future Nature ennek az intermediális szemléletnek alkalmazása az oktatásban, mely az Egyetemi képzésben a design szakok bármelyikével kapcsolatot teremthetnek.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Képesség: - Önálló kreatív koncepció alkotásra való törekvés.
- Problémafelvetésre és megoldásra való képesség

Attitűd:

-Nyitottság

-Autonómia és felelősségvállalás:

-Egyéni tervezői hangjuk megkeresése.

-Önálló kutató munka elvégzése

-Környezettudatos szemléletmód

Autonómia és felelősségvállalás:

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus célja és alapelvei:

Kurzus leírás:

Etika egy több-mint-emberi világban (környezet és etika)

A mintegy 11.000 évig tartó holocén korszak után új földtörténeti korbba léptünk: az "ember alkotta környezet korába", azaz az antropocén korszakba. Az antropocén egy javasolt új földtörténeti kor, melynek kezdetét az emberi tevékenység a Föld ökoszisztémájára gyakorolt jelentős és globális hatás határozza meg. Mára az emberiség fontos bolygóformáló tényezővé vált. Az ökológiai válság új megvilágításba helyezi erkölcsi fogalmainkat és meggyőződéseinket.

A kurzus résztvevői az ebből fakadó felismerésekkel és dilemmákkal ismerkednek és ültetik át az öltözködés és a textil tárgykultúra témakörébe. A kurzus célja, hogy a hallgatók a természettel való együttélés és együttműködés ('coliving and coworking with nature') ideológiáján keresztül az organizmus jelenségét és témakörét járják körbe és dolgozzák fel az antropocén kor perspektívájából. Az organizmus fogalma szabadon megközelíthető biológiai vagy átvitt értelemben is - mint élő szervezet vagy mint összefüggő részekből álló rendszer. A jelenségre adott tervezői válaszok és megoldások fontos és meghatározó szempontrendszerét egy olyan kor szemléletmódja mentén kell felépíteni (antropocén), amely új filozófiai és gyakorlati elemek mentén struktúrálódik.

Milyen választ ad az ökológiai válságra egy kortárs divat és textiltervező?

A kurzus keretében arra ösztönözzük a hallgatókat, hogy másképp gondolkodjanak a divatról, mint rendszerről, illetve az ökológiáról, amely a természet része, fedezzék fel, vizsgálják, értsék meg az élő szervezetek és környezetük közötti kapcsolatokat abban az összetett rendszerben, melyben a tervezőknek, gyártóknak, a fogyasztóknak, az élőlényeknek, a talajnak, a levegőnek, a víznek, a földeknek és a növényeknek egy harmonikus rendszert kellene alkotnia.

A feladat egy tervezői és kutatói folyamat a struktúra design és textil tárgykultúra témakörében. A kutatás célja az ember és a környezet, valamint a textil viszonyának vizsgálata, egyéni koncepció meghatározása és kidolgozása. A cél egy olyan 'burkolat' vagy 'modulrendszer' létrehozása, amely alapanyag használatában és struktúraképzésében az ember és a természet közötti viszonyrendszert dolgozza fel. A burkolat lehet szőnyeg, panel- vagy modulkollekció, amely újrahasznosított vagy természetes alapanyagokból készül. A kollekció elemei felépülhetnek egy meghatározott anyagból 5 féle különböző technikával, vagy 5 eltérő alapanyagból egy kijelölt technikával. Ezen kívül opció az is, hogy egy építőmodul kerül kidolgozásra, amely tovább struktúrálható különböző felületekké, így létrehozva egy diverz felületi kollekciót. A megmunkálás módszere lehet bármilyen textil vagy alternatív technika, kézi és gépi, ipari és manuális is.

A kurzushoz kapcsolódó előadást Lányi András író, filozófus, filmrendező, az ELTE Társadalomtudományi Kar - Humánökológia Mesterszak igazgatója tartja 2 alkalommal, melyek időpontja: Február 21. , Március 2. 13:40.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A hallgatók tennivalói, feladatai:

1. hét - Lányi András előadása, ajánlott irodalom átbeszélése, kutatási terület meghatározása
- 2.-4. hét - kutatás, koncepció állítás, beadandó: min. 5000 karakterből álló dolgozat amely leírja a kutatási eredményt, a koncepciót, és előre vetíti a tervezési folyamatot. Továbbá moodboard, colorboard, anyag és formakísérletek a koncepció igazolásához.
5. hét - KÖKO
- 6.-12. hét - tervezési szakasz, hétről hétre a témához kapcsolódó rajzok, tervek anyag és formakísérletek prezentálása, process book készítése
13. hét - kivitelezési hét - A mesterképzés ezen félévében nincs előre meghatározott mennyiségű kivitelezendő tárgy, így a kutatási téma és a projekt karaktere határozza meg az struktúrák tárgyak elkészültét. 6 darabos modulrendszer kivitelezése elvárt, amely minimum 50x50 cm-es elemekből áll

14. hét - kiértékelés

A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.)

Értékelés:

1-5 érdemjegy, értékelő bizottság

Teljesítendő követelmények:

Kutatás, koncepció kidolgozása, tervdokumentáció készítése, tervek kivitelezése, elkészült munka fotódokumentálása, felkészülés a vizsgaprezentációra. Prezentáció elkészítése és főpróbája. A félév során tárgyalt egységek tapasztalatainak írásos összefoglalója (kb. 5000 karakter).

Az órarendben meghatározott időpontban, a konzultációkon való proaktív részvétel.

A kutatások, a vázlatok és a tervezési folyamat dokumentálása és azok prezentálása a konzultációk alatt. A feladatok maradéktalan teljesítése. A kurzus teljesítésének feltétele a konzultációkon, az órarendben meghatározott órakezdetkor való pontos megjelenés, a folyamatos, aktív részvétel, a feladat kiírásban szereplő tartalmi, esztétikai, minőségi és mennyiségi előírásoknak megfelelő munka elkészítése, bemutatása a kiértékelés során. Plakát elkészítése: a féléves munkát dokumentáló, layoutnak megfelelő plakát leadása a Divat- és Textiltervezés Szakon, digitális formában.

A hiányzás az össz. óraszám 30%-át nem haladhatja meg. Ellenkező esetben a kurzus értékelésekor az "Aláírás megtagadása" státusz kerül rögzítésre.

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})

A féléves tervezési munka bemutatása prezentáció formájában, műleírás.

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az egyéni koncepció eredetisége, innovatív jellege, a feladatkiírásnak való megfelelése.
A koncepció kidolgozásának mélysége és részletessége.

A téma hazai és nemzetközi ismerete.

A tervezési stúdium összképe, a kivitelezés és dokumentálás minősége.

Az online prezentáció minősége.

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

Kötelező irodalom:

Az öko-etika útkeresése c. fejezetet *Bevezetés az ökofilozófiába – kezdő halódóknak* c. könyvemből. L'Harmattan, Bp. 2020

A feladatban felsorolt művek

Ajánlott irodalom:

1. Vissza a természethez – de melyik természethez?

Back to nature – but what kind of nature?

A természet fogalma. A természettudományos világkép alapjai és bírálata: tények és értékek. Felvilágosodás és romantika. Henry David Thoreau: Walden, 1. fejezet. Fekete Sas, Bp. 2008

Erazim Kohák: Természettapasztalatunk változatai. In Lányi szerk. Természet és szabadság. Osiris, Bp. 2000

Friedrich W. Schelling: A transzcendentális idealizmus rendszere. 35-82.o. Gondolat, Bp. 1983

Percy Bysshe Shelley: Metafizikai vizsgálódások. In Péter Ágnes szerk. Angol romantika. Kijarat Kiadó, Bp. 2003

Fritjof Capra: A newtoni világképe. In Tillmann szerk: A későújkor józansága 1. Göncöl, Bp. 1994

2. Ember és természet

Man and nature

A környezet fogalma. Önszerveződés: kommunikáció a környezettel. A nyelv világa. A megértés-módján-létező. Az organikus világkép.

George Herbert Mead: A pszichikum, az én és a társadalom 164-184 és 318-322.o. Gondolat, Bp. 1973

Lányi András: A környezet fogalma a humánökológiában. Magyar Filozófiai Szemle 1999.6. (Kötetben Lányi: Együttéléstan. Liget Műhely, Bp. 1999)

Umberto Maturana, Francisco Varela: The Tree of Knowledge: The Biological Roots of Human Understanding. Shambala, Boston 1992

Lewis Mumford: Az új Organon 2-3. szakasz. In Mumford: A gép mítosza. Európa, Bp. 1986

3. Az emberi természet. Erkölcsfilozófiai alapfogalmak.

Human nature. Principles of moral philosophy

A Természetes Ember tündöklése és bukása. Vita az emberi természetről. A természet joga, a jó élet célja, az akarat törvénye. A felelősség elve. Az emberi élet egysége.

Alasdair MacIntyre: Az erény nyomában, XIV. és XV. fejezet. Osiris, Bp. 1999

Tengelyi László: Lévinas és a jó anarchiája. In Tengelyi: Élettörténet és sorsesemény. Atlantisz, Bp. 1999

Lányi András: Oidipusz avagy a Természetes Ember. Liget Műhely, Bp. 2015

4. Szolgálat? Uralom? Ember és természet a keresztény hagyományban

Stewardship? Mastery? Man and Nature in the Christian Tradition

Szent Biblia. Mózes Első Könyve

Roderick Nash: The Greening of Religion, in Nash: The Rights of Nature - a History of Environmental Ethics, The Univ. of Wisconsin Press 1989

Michael Northcott: The Environment and Christian Ethics. Cambridge Univ. Press, 1996

Béres Tamás: A hálás élet művészete – bevezetés az ökoteológiába, L'Harmattan, Budapest 2017

Lynn White: Ökológiai válságunk történelmi gyökerei; David Livingstone: Ökológiai válságunk történelmi gyökerei: újraértékelés; Jeanne Key: Az Őszövség természetfelfogása. In Környezet és etika.

Dennis Edwards: Ecology at the Heart of Faith, Orbis Books, New York 2006

Wendell Berry: Christianity and the Survival of Creation, in R.S.Gottlieb ed. This Sacred Earth, Routledge 1996

5. A felelősség új dimenziói

New dimensions of responsibility.

A felelősség elve. Felelősség a jövő nemzedékekért, lénytársainkért, a tudásért

Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája, in u.ő Az élet tisztelete. Ursus, Bp. 1999

Hans Jonas: Az emberi cselekvés megváltozott természete, in Lányi, Jávora szerk: Környezet és etika, L'Harmattan, Bp 2005

Nagy Boldizsár: Védőbeszéd a jövő nemzedékekért. Liget 1994.1.

Michael J. Sandel: The Case Against Perfection – Ethics in the Age of Genetic Engineering, Harvard Univ. Press, Cambridge MA 2007

Hans Jonas: A kutatás szabadsága és a közjó, in Tillmann J.A. szerk: A későújkor józansága, Göncöl 1995

Hans Jonas: Towards a Philosophy of Technology. In Larry Hickman ed: Technology as a Human Affair. McGraw – Hill, New York 1990

6. Minden állat egyenlő?

Are all animals equals?

A pathocentrikus álláspont. Utilitárius gyökerei. Bioegalitáriusok. Természetvédők és állatvédők.

Peter Singer: Minden állat egyenlő, in Környezet és etika

Paul W. Taylor: The Ethics of Respect for Nature, Environmental Ethics 3.3. 1981

Iain Campbell: Animal Welfare and Environmental Ethics, Ethics&The Environment 23.1. 2018

Benjamin Hale: Moral Considerability – Deontological, Not Metaphysical. Ethics & The Environment 16.2. 2011

Mark Sagoff: Állatfelszabadítás és környezeti etika: rossz házasság, gyors válás. Környezet és etika

7. Jó-e a fotoszintézis?

Is photosynthesis a good thing?

Föld etika. Yellowstone etika. A természet erkölcsi értéke – pragmatikus és metafizikai olvasatban

J. Baird Callicott: A Föld-etika fogalmi alapjai, in Környezet és etika

Holmes Rolston III: A környezeti etika időszerű kérdései, u.ott

Aldo Leopold: Föld Etika, in Természet és szabadság

Luke Roelofs: There Is No Biotic Community, Environmental Philosophy 8.2. 2011

8. A mélyökológiai mozgalom

Deep ecology movement

Arne Naess: Önmegvalósítás, in Környezet és etika

Arne Naess: Ökológia és ökozófia, in Lányi szerk. Természet és szabadság. Osiris, Bp. 2000

Fritjof Capra: Deep Ecology – a New Paradigm. In George Sessions ed: Deep Ecology for the 21th Century. Shambala,

Boston 1995

Val Plumwood: Platon avagy a halál filozófiája. In Természet és szabadság.

9. Emberközpontúság és mélyökológia

Anthropocentrism and deep ecology

Leslie Paul Thiele: Természet és szabadság, in Természet és szabadság

Lányi András: Miért nem éhes a Dasein Heideggernél - Heidegger és a mélyökológiai mozgalom,

ligetmuhely.com. 2017.6. (Korunk 2018.1.)

Michael Zimmermann: Heidegger és a mélyökológia kapcsolatának újragondolása, in Környezet és etika

Lányi András: Emberközpontú-e az emberközpontú etika? In Lányi: Oidipusz avagy a Természetes Ember, Liget

Műhely Bp 2015

10. Ökofenomenológia

Ecophenomenology

Erazim Kohák: Értelmes szív, in Környezet és etika

Charles S. Brown: The Real and the Good: Phenomenology and the Possibility of an Axiological Rationality, in Brown,

Toadvine eds: Eco-Phenomenology, SUNY Press, New York 2003

Ted Toadvine: Naturalizing Phenomenology. Philosophy Today 43. 1999

Edmund Husserl: A párisi előadások (részlet: 227-256.o.), in Husserl válogatott tanulmányai, Gondolat Bp. 1972

Ullmann Tamás: Interioritás nélküli tudat, in Ullmann: Az értelem dimenziói 57-74.o.

11. A testi kapcsolat

The corporal relation

David Abram: Merleau-Ponty és a Föld Hangja, in Környezet és etika

David Abram: Maurice Merleau-Ponty and the Participatory Nature of Perception. In Abram: The Spell of the Sensuous

– Perception and Language in a More-Than-Human World. Vintage Books, New York 1997

Maurice Merleau-Ponty: A látható és a láthatatlan 148-176.o. - Az egymásbafonódás: a kiazmus, L'Harmattan, Bp. 2007

Vermes Kata: A test éthosza 37-48.o. L'Harmattan, Bp. 2006

Lányi András: A test: nyílás, in Lányi: Az ember fáj a földnek, L'Harmattan Bp. 2010

7. Jó-e a fotoszintézis?

Is photosynthesis a good thing?

Föld etika. Yellowstone etika. A természet erkölcsi értéke – pragmatikus és metafizikai olvasatban

J. Baird Callicott: A Föld-etika fogalmi alapjai, in Környezet és etika

Holmes Rolston III: A környezeti etika időszerű kérdései, u.ott

Aldo Leopold: Föld Etika, in Természet és szabadság

Luke Roelofs: There Is No Biotic Community, *Environmental Philosophy* 8.2. 2011

8. A mélyökológiai mozgalom

Deep ecology movement

Arne Naess: Önmegvalósítás, in Környezet és etika

Arne Naess: Ökológia és ökozófia, in Lányi szerk. Természet és szabadság. Osiris, Bp. 2000

Fritjof Capra: Deep Ecology – a New Paradigm. In George Sessions ed: Deep Ecology for the 21th Century. Shambala, Boston 1995

Val Plumwood: Platon avagy a halál filozófiája. In Természet és szabadság.

9. Emberközpontúság és mélyökológia

Anthropocentrism and deep ecology

Leslie Paul Thiele: Természet és szabadság, in Természet és szabadság

Lányi András: Miért nem éhes a Dasein Heideggernél - Heidegger és a mélyökológiai mozgalom,

ligetmuhely.com. 2017.6. (Korunk 2018.1.)

Michael Zimmermann: Heidegger és a mélyökológia kapcsolatának újragondolása, in Környezet és etika

Lányi András: Emberközpontú-e az emberközpontú etika? In Lányi: Oidipusz avagy a Természetes Ember, Liget Műhely Bp 2015

10. Ökofenomenológia

Ecophenomenology

Erazim Kohák: Értelmes szív, in Környezet és etika

Charles S. Brown: The Real and the Good: Phenomenology and the Possibility of an Axiological Rationality, in Brown, Toadvine eds: Eco-Phenomenology, SUNY Press, New York 2003

Ted Toadvine: Naturalizing Phenomenology. *Philosophy Today* 43. 1999

Edmund Husserl: A párisi előadások (részlet: 227-256.o.), in Husserl válogatott tanulmányai, Gondolat Bp. 1972

Ullmann Tamás: Interioritás nélküli tudat, in Ullmann: Az értelem dimenziói 57-74.o.

11. A testi kapcsolat

The corporal relation

David Abram: Merleau-Ponty és a Föld Hangja, in Környezet és etika

David Abram: Maurice Merleau-Ponty and the Participatory Nature of Perception. In Abram: The Spell of the Sensuous – Perception and Language in a More-Than-Human World. Vintage Books, New York 1997

Maurice Merleau-Ponty: A látható és a láthatatlan 148-176.o. - Az egymásbafonódás: a kiazmus, L'Harmattan, Bp. 2007

Vermes Kata: A test éthosza 37-48.o. L'Harmattan, Bp. 2006

Lányi András: A test: nyílás, in Lányi: Az ember fáj a földnek, L'Harmattan Bp. 2010

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: